

Sygn. akt VIII U 2086/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 lipca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 30 lipca 2019 r. w Gliwicach

sprawy J. K. (K.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 12 czerwca 2018 r. **nr** (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu J. K. prawo do przeliczenia emerytury na podstawie art. 110a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od 1 kwietnia 2018 roku;

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonego J. K. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) sędzia Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. akt VIII U 2086/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 12 czerwca 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu J. K. ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie spełnia warunków tego przepisu, gdyż nowo wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru na podstawie 20 lat kalendarzowych, w których ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu, był niższy niż 250%.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł o jej zmianę i orzeczenie co do istoty sprawy. Jednocześnie wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu wyliczania rent i emerytur na okoliczność odtworzenia wynagrodzeń ubezpieczonego w latach 1968 – 1975. W uzasadnieniu podniósł, że nie może on ponosić ujemnych

konsekwencji obowiązujących w latach minionych przepisów pozwalających na nie przechowywanie dokumentów dotyczących uzyskiwanych zarobków i wynikających z tego składek na ubezpieczenia społeczne.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. K. urodził się (...)

Decyzją z 7 lipca 1986 r. przyznano ubezpieczonemu emeryturę górniczą od 16 lutego 1986 r. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął ostatecznie wynagrodzenie z 12 miesięcy, tj. od lipca 1988 r. do czerwca 1989 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 388,94%, i zgodnie z przepisami został ograniczony do 250%.

Ubezpieczony po nabyciu prawa do emerytury kontynuował zatrudnienie w KWK (...) w K. do 4 lipca 1989 r.

W dniu 13 kwietnia 2018 r. ubezpieczony wniósł o przeliczenie emerytury na podstawie art. 110a ustawy emerytalno – rentowej. Do wniosku załączył zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu na druku Rp-7 za lata 1976-1989 wystawione 8 stycznia 2018 r. przez Spółkę (...) S.A. w B..

Zaskarżoną decyzją z 12 czerwca 2018 r. (...) Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Obliczony przez organ rentowy z 20 najkorzystniejszych lat: 1961-1967 i 1976-1988, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia wyniósł 247,59%.

Sąd ustalił, że w okresie od 16 lutego 1961 r. do 23 kwietnia 1969 r. ubezpieczony był zatrudniony w KWK (...) w C., przy czym do 30 października 1965 r. pracował jako młodszy górnik pod ziemią w przodku, a od 31 października 1965 r. jako ładowacz pod ziemią w przodku.

Ustalono, że w okresie od 1 stycznia 1968 r. do 23 kwietnia 1969 r. ubezpieczony pracował tylko na zmianę nocną C – w związku z nauką w technikum – oraz w dwie niedziele w miesiącu.

Sąd ustalił, że w okresie od 25 kwietnia 1969 r. do 4 lipca 1989 r. ubezpieczony był zatrudniony w KWK (...) w K., gdzie zajmował następujące stanowiska:

- górnika – od 25 kwietnia 1969 r. do 31 marca 1973 r.;
- nadgórnika oddziału wydobywczego pod ziemią – od 1 kwietnia 1973 r. do 31 lipca 1976 r.;
- sztygara zmianowego oddziału wydobywczego pod ziemią – od 1 sierpnia 1976 r. do 4 lipca 1989 r.

Ustalono, że w okresie od 25 kwietnia 1969 r. do 31 grudnia 1975 r. ubezpieczony pracował na trzy zmiany oraz w dwie niedziele w miesiącu.

Sąd ustalił, iż nie zachowała się dokumentacja płacowa sprzed roku 1975.

Ubezpieczony ożenił się 21 lipca 1967 r.

Na podstawie opinii biegłej z zakresu rent i emerytur H. P. z 24 lutego 2019 r. (k.38-59) Sąd ustalił, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury ubezpieczonego z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu przekracza 250%.

Biegła odtworzyła miesięczne kwoty wynagrodzeń ubezpieczonego stanowiące podstawę wymiaru świadczenia za lata 1968 – 1975. Biegła w wyliczonych wynagrodzeniach ujęła jedynie pewne składniki wynagrodzenia, czyli takie, które bezwzględnie przysługiwały ubezpieczonemu, biorąc pod uwagę akta osobowe, akta rentowe oraz przepisy branżowe w górnictwie, a także – zgodnie z zaleceniem Sadu – z uwzględnieniem, że w okresie od 1 stycznia 1968 r. do 23 kwietnia 1969 r. ubezpieczony pracował tylko na zmianę nocną C i dwie niedziele w miesiącu oraz, że od 25 kwietnia 1969 r. do 31 grudnia 1975 r. ubezpieczony pracował na trzy zmiany oraz w dwie niedziele w miesiącu. Ponadto biegła uwzględniła w wyliczeniach dodatek za pracę w warunkach szkodliwych.

Do wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury zgodnie z art. 110a ustawy o emeryturach i rentach z FUS w najkorzystniejszej wersji, tj. z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniom społecznym z uwzględnieniem części zarobków przypadających po przyznaniu świadczenia, biegła ujęła najlepsze 20 lat z całego okresu zatrudnienia, tj. 1966, 1969-1975, 1977-1988. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru obliczony przez biegłą wyniósł 265,66%.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o akta organu rentowego, akta osobowe ubezpieczonego z KWK (...) i z KWK (...), opinię lej z zakresu rent i emerytur H. P. z 24 lutego 2019 r. (k.38-59) oraz przesłuchanie ubezpieczonego (nagranie z rozprawy z 4 grudnia 2018 r. m. 4.30 i n. k.35).

Sąd ocenił zebrany materiał dowodowy jako kompletny i spójny, a poprzez to mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie.

Odwołujący nie kwestionował opinii biegłej.

(...) Oddział w Z. w piśmie z 8 kwietnia 2019 r. wniósł zastrzeżenia do opinii biegłej podnosząc, że wysokość zarobków stanowiących podstawę do wyliczenia składki na ubezpieczenie społeczne nie może być ustalona w sposób hipotetyczny, a taki charakter mają wyliczenia biegłej, która odtworzyła kwoty wynagrodzeń w spornych okresach przyjmując dodatek za pracę w niedziele, dodatek za pracę na zmianie nocnej i drugiej zmianie, dodatek szkodliwy, pomimo braku potwierdzenia tych dodatków w dokumentacji. Ponadto organ rentowy wskazał na błąd rachunkowy w opinii – podsumowując kwoty wynagrodzenia za 1970 r. biegła wyliczyła 44 281 zł, natomiast do ustalenia wskaźnika przyjęła kwotę 47 575 zł. Organ rentowy przedstawił również własne wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru przy założeniach przyjętych przez biegłą, który wyniósł 265,04%.

W ocenie Sądu sporządzona przez biegłą opinia była miarodajna i wystarczająca do ustalenia wartości wskaźnika wysokości podstawy wymiaru. Sąd zauważył, że biegła niewłaściwie uwzględniła w swoich obliczeniach dodatek za pracę w warunkach szkodliwych, jednakże nawet gdyby nie uwzględnić tego dodatku, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru i tak z całą pewnością przekroczyłby 250%.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie bezsporne jest, że ubezpieczony od 1986 r. jest uprawniony do emerytury górniczej obliczonej ostatecznie w oparciu o wynagrodzenie z 12 miesięcy, tj. od lipca 1988 r. do czerwca 1989 r., gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 388,94% i zgodnie z przepisami został ograniczony do 250%.

Przedmiotem sporu jest wysokość emerytury ubezpieczonego. Ubezpieczony złożył w dniu 13 kwietnia 2018 r. wniosek o ponowne przeliczenie emerytury na podstawie art. 110a. ustawy o emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i zaskarżoną decyzją z 12 czerwca 2018 r. ZUS odmówił mu przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na tej podstawie, gdyż nowo wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie przekroczył 250%.

Sąd wskazuje, iż ustawą z dnia 5 marca 2015r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015r. poz. 552) wprowadzono z dniem 1 maja 2015r. zmiany w przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dodając m.in. art. 110a.

Zgodnie z treścią art. 110a ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem art. 110 ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%. Zgodnie z ust. 2 ustalenie wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 może nastąpić tylko raz.

Należy podkreślić, że art. 110a znajduje zastosowanie do przeliczenia emerytur przyznanych na starych zasadach, tj. obliczonych w myśl art. 53 ustawy emerytalno-rentowej, gdzie bezpośredni wpływ na wysokość świadczenia ma kwota bazowa oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia.

Bezspornie ubezpieczony pobiera emeryturę obliczoną na starych zasadach. Ponadto po uzyskaniu prawa do emerytury kontynuował zatrudnienie i wskazał podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne przypadającą w części po przyznaniu świadczenia, gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%. Ostatecznie bowiem, obliczony przez biegłą z zakres rent i emerytur w toku postępowania sądowego – w tym na podstawie dokumentacji osobowej ubezpieczonego – wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych wybranych z całego okresu zatrudnienia i przypadających w części po przyznaniu emerytury, tj. 1966, 1969-1975, 1977-1988, przekroczył 250%.

Sąd dał wiarę wyjaśnieniom odwołującego, że od 1 stycznia 1968 r. do 23 kwietnia 1969 r. ubezpieczony pracował tylko na zmianę nocną C – w związku z nauką w technikum – i w dwie niedziele w miesiącu, a w okresie od 25 kwietnia 1969 r. do 31 grudnia 1975 r. na trzy zmiany i w dwie niedziele w miesiącu.

Stąd też – wbrew twierdzeniom organu rentowego – należało uwzględnić przy wyliczaniu wynagrodzeń w spornym okresie i wskaźnika wysokości podstawy wymiaru dodatki za pracę w porze nocnej, na III zmianie i za pracę w niedziele.

Sąd w podzielił wnioski biegłej z zakresu rent i emerytur, albowiem sporządzona przez nią opinia była miarodajna i wystarczająca do ustalenia wartości wskaźnika wysokości podstawy wymiaru. Biegła do odtworzenia wynagrodzenia ubezpieczonego z lat 1969-1975 przyjęła składniki wynagrodzenia wynikające z akt osobowych, akt emerytalnych ubezpieczonego oraz przepisów branżowych w górnictwie. Biegła w wyliczanych wynagrodzeniach ujęła te składniki wynagrodzenia, które bezwzględnie przysługiwały ubezpieczonemu, a także – zgodnie z zaleceniem Sądu – z uwzględnieniem, że w okresie od 1 stycznia 1968 r. do 23 kwietnia 1969 r. ubezpieczony pracował tylko na zmianę nocną C i dwie niedziele w miesiącu oraz, że od 25 kwietnia 1969 r. do 31 grudnia 1975 r. ubezpieczony pracował na trzy zmiany oraz w dwie niedziele w miesiącu. Sąd zauważył, że biegła niewłaściwie uwzględniła w swoich obliczeniach dodatek za pracę w warunkach szkodliwych, jednakże nawet gdyby nie uwzględnić tego dodatku, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru i tak z całą pewnością przekroczyłby 250%. Ostatecznie bowiem wskaźnik wysokości podstawy wymiaru obliczony przez biegłą wyniósł 265,66%.

Art. 110a ustawy, znajdzie zatem zastosowanie do ubezpieczonego, który spełnił wymagane w nim przesłanki.

Mając na uwadze powyższe, Sąd – na mocy 477¹⁴ § 2 k.p.c. – zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury przy zastosowaniu art. 110a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, począwszy od 1 kwietnia 2018 r.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015r., poz. 1804).

(-) sędzia Patrycja Bogacińska-Piątek